

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

DGLZ

Deadline: 29-06-2020

VWS
LZ-TOEGANG

Ontworpen door

(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)

(10)(2e)

M (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum Document
23-06-2020

Kenmerk
1709822-207293-LZ

Bijlage(n)
- Maatregelen voor
financiële duidelijkheid
PGB i/vm coronacrisis
Wlz - getekend

nota

(ter beslissing)

Verlenging 'niet-geleverde zorg' pgb-Wlz

1 Aanleiding voor deze nota

Onlangs zijn nieuwe Wlz corona-maatregelen voor zorg in natura bekend gemaakt. Deze luiden als volgt: intramurale en extramurale gehandicaptenzorg (en hiermee samenhangende toeslagen en vervoer) en intramurale ggz wordt verlengd tot 1 augustus 2020, en intramurale ouderenzorg wordt verlengd tot 1 september 2020. Daarnaast wordt voor zorgkantoren de mogelijkheid gecreëerd om tot het einde van het jaar maatwerk te kunnen bieden aan Wlz-zin zorgaanbieders. De NZa regelt de nieuwe maatregelen in haar beleidsregel voor COVID-19. Voor het Wlz-pgb geldt voorts nog dat de corona-maatregel 'niet-geleverde zorg' stopt op 1 juli. De 'Extra Kosten Corona' (EKC)-maatregel is tot 01-01-2021 verlengd. Daarnaast wordt de EKC-regeling momenteel uitgebreid met een bepaling om pgb-gefinancierde wooninitiatieven die in financiële nood zijn vanwege leegstand door overlijden tijdens de corona-periode te compenseren. Dit conform afspraken gemaakt in het bestuurlijk overleg tussen VWS, ZN en NZa dd 8 juni. Deze regeling zal lopen tot 01-09-2020.

Deze nota vraagt besluitvorming over het verlengen van de mogelijkheid niet geleverde zorg uit het pgb te mogen betalen. Tevens wordt besluitvorming gevraagd over het automatisch met 1 maand verlengen van de eerder aangevraagde en reeds toegekende extra middelen voor meerkosten als gevolg van Corona.

Uitgangspunt bij de corona-maatregelen voor het (Wlz-)pgb is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de zin-maatregelen. Echter, vanwege de meerdere (juridische) verschillen tussen de leveringsvormen is het niet mogelijk om helemaal aan te sluiten. De compensatie voor omzetterij en de compensatie voor de coronameerkosten vindt voor de leveringsvorm Wlz-zorg in natura plaats via het budget (aanvaardbare kosten) van de zorgaanbieder.

Een dergelijk systeem bestaat niet voor de leveringsvorm pgb. Onderstaand wordt een voorstel gedaan voor de te hanteren termijnen ten aanzien van de maatregel niet-geleverde zorg bij het Wlz-rgb.

LZ-TOEGANG
Kenmerk
1709822-207293-LZ

2 Beslipunten, advies en mogelijk alternatief

Wij vragen u in te stemmen met:

1. Het verlengen van de maatregel 'niet-geleverde zorg' voor de pgb-Wlz gefinancierde gehandicaptenzorg- én ouderenzorg-dagbestedingen en vervoer met één maand, tot 1 augustus 2020.
2. Het automatisch verlengen van de eerder toegekende EKC-toekenningen door zorgkantoren tot 1 augustus 2020.
3. Het verlengen van de maatregel 'niet-geleverde zorg' voor pgb-Wlz gefinancierde kleinschalige wooninitiatieven met één maand, tot 1 augustus 2020.

Een alternatief is om voor beslippunt 1 en 3 te besluiten om beide maatregelen te verlengen tot 1 september 2020. Voor argumentatie zie hoofdstuk 3, toelichting beslippunt 1.

Een ander alternatief is om de 'niet-geleverde zorg'-maatregel voor beslippunt 1 tot 1 augustus 2020 te verlengen voor zowel gehandicaptenzorg als ouderenzorg dagbestedingen en vervoer en voor beslippunt 3 te verlengen tot 1 september 2020 voor gehandicaptenzorg en ouderenzorg wooninitiatieven. Voor argumentatie zie hoofdstuk 3, toelichting beslippunt 3. Het alternatief voor beslippunt twee is om de EKC-toekenningen niet automatisch te verlengen. Argumentatie hiervoor kunt u lezen in hoofdstuk 3, toelichting beslippunt 2.

3 Samenvatting en conclusies

Waarom afgeweken wordt van de zin-verlengingen

In de geadviseerde beslipunten wordt afgeweken van de verlengingen in zin. Belangrijkste argument hiervoor is dat de pgb-systematiek een andere aanpak vraagt in de uitvoering. De insteek is wel gelijk gebleven; verlenging niet langer dan nodig. Van belang hierbij is dat enkel verlengd wordt bij sectoren waarvan men verwacht dat dit nog nodig is. Bij zin kan na het stoppen van de continuïteitsbijdrage nog maatwerkoplossingen geboden worden door het zorgkantoor. Omdat in het pgb, in tegenstelling tot zin, geen relatie bestaat tussen verstrekker en zorgaanbieder zijn maatwerkoplossingen in het pgb niet mogelijk. Daarom is het belangrijk om de 'niet-geleverde zorg'-maatregel lang genoeg te verlengen zodat de continuïteit van zorg geborgd blijft en aanbieders niet omvallen tijdens de corona-periode.

Toelichting beslippunt 1: verlenging 'niet-geleverde zorg' voor dagbestedingen en vervoer

Signalen uit het veld geven aan dat niet alle pgb-gefinancierde dagbestedingen en vervoer vanaf 1 juli volledig kunnen draaien. Verlenging tot 1 augustus is hierom gewenst. Verlenging van de maatregel voor pgb-dagbestedingen en vervoer tot 1 augustus betekent dat aanbieders al twee extra maanden verlenging hebben ontvangen ten opzichte van de eerder gemaakte bestuurlijke afspraken tussen de NZa, ZN en VWS in april over 'niet-geleverde zorg'¹.

Zorgkantoren geven aan dat verlenging van de 'niet-geleverde zorg'-maatregel na 1 augustus onvoldoende prikkel zal geven aan dagbestedingen

¹ Maatregelen voor financiële duidelijkheid PGB ivm coronacrisis Wlz - getekend

en vervoer om open te gaan en volledig te draaien. Daarnaast daalt de animo bij budgethouders om langer declaraties van niet-geleverde zorg uit te betalen als andere dagbestedingen of vervoer wel open gaan. Bovendien zijn er onvoldoende signalen en cijfers om een verlenging tot september te onderbouwen.

Verder wordt, afwijkend van zin, één einddatum voor de maatregel 'niet-geleverde zorg' ten aanzien van dagbestedingen en vervoer geadviseerd voor de gehandicaptenzorg en ouderenzorg, omdat het anders veel verwarring kan creëren bij budgethouders, het uitvoeringstechnisch erg lastig is om verschillende termijnen voor verschillende doelgroepen te hanteren en dit juridisch ook meer (en complexere) wijzigingen van de RIz vereist. Dagbestedingen die na 1 augustus nog steeds omzetting ervaren vanwege de gevolgen van corona, kunnen hun tarieven verhogen en daarmee via de tarieven voor de wel geleverde zorg compensatie krijgen voor hun doorlopende kosten. De zorgkantoren kunnen hiervoor een hoger pgb toekennen via de EKC-regeling.

LZ-TOEGANG

Kenmerk
1709822-207293-LZ

Toelichting beslispunt 2: automatische verlenging EKC-toekenningen

Zorgkantoren pleiten ervoor om al eerder toegekende EKC-toekenningen (in de maanden maart tot juli) aan budgethouders, samenlopend met de verlenging van de 'niet-geleverde zorg'-maatregel, automatisch te verlengen met een maand, tot 1 augustus 2020.

Zorgkantoren hebben al eerder automatisch verlengd voor de maand juli. Zorgkantoren pleiten hiervoor omdat zij bij verlenging een nieuwe stroom van aanvragen verwachten. Het merendeel van de EKC-toekenningen betreft de vervanging van dagbesteding. Het kost uitvoeringstechnisch erg veel tijd voor de zorgkantoren om (op korte termijn, c.q. 1 week) weer het EKC toe te kennen, waardoor de doorlooptijd van het zorgkantoor in het geding kan raken, met negatieve gevolgen voor alle Wlz-budgethouders. Het automatisch verlengen geeft dus meer rust bij de budgethouder en zorgkantoren. Indien er wordt gekozen om de EKC-toekenningen niet automatisch te verlengen, zal er meer onzekerheid ontstaan bij budgethouders en problematiek bij de uitvoering.

Door de automatische verlenging ontstaat een reserve budget. Dit kan worden aangewend voor eventueel duurdere zorg voor bijvoorbeeld dagbestedingen die hun tarieven vanwege het corona-virus hebben moeten verhogen of nog maar deels open zijn gegaan waardoor duurdere vervangende zorg nodig is. De budgethouder wordt hierdoor zelf in staat gesteld om het budget zodanig in te zetten dat hij voldoende en goede zorg kan inkopen. Het overschot aan budget dat een budgethouder overhoudt aan het einde van het jaar wordt teruggeboekt. Echter blijkt uit praktijk dat budgethouders toch het budget proberen op te maken.

Voor de EKC-uitgaven is generieke dekking toegezegd vanuit Financiën. De verwachting is dat Financiën niet zal instemmen met automatische verlenging, c.q. beslispunt 2. De EKC-aanvragen die zijn toegekend zijn ingediend in de piekperiode van de crisis. De besmettingsgraad is sindsdien fors afgenomen en er zijn inmiddels voldoende beschermingsmiddelen beschikbaar. Als gevolg hiervan zal er minder noodzaak zijn om vervangende zorg en/of corona gerelateerde extra zorg in te kopen. Zowel het aantal cliënten dat een aanvraag indient als de omvang van de gemiddelde aanvraag zal momenteel lager liggen dan op het moment waarop deze aanvragen werden toegekend. Bij automatische verlenging is er daarmee sprake van

overcompensatie. In theorie vloeit het overschot aan budget dat een budgethouder ontvangt aan het einde van het jaar terug naar het Fonds langdurige zorg. Echter hebben budgethouders de prikkel om hun volledige budget aan te wenden.

LZ-TOEGANG
Kenmerk
1709822-207293-LZ

Toelichting beslispoint 3: verlenging 'niet-geleverde zorg' wooninitiatieven
Tenslotte wordt geadviseerd om de 'niet-geleverde zorg'-maatregelen voor zowel gehandicapten- als ouderenzorg wooninitiatieven ook te verlengen tot 1 augustus 2020, specifiek in verband met leegstand doordat er budgethouders zijn die tijdelijk, vanwege corona, het wooninitiatief hebben verlaten. Om de zorgcontinuïteit te waarborgen voor de budgethouders in de wooninitiatieven, is het belangrijk dat de budgethouders die tijdelijk het wooninitiatief hebben verlaten de mogelijkheid hebben de niet-geleverde zorg te kunnen blijven doorbetalen. Anders ontstaat het risico dat het wooninitiatief in financiële nood terecht zal komen.

Het verlengen van deze maatregel tot 1 september voor wooninitiatieven vormt geen prikkel voor budgethouders om zo snel mogelijk terug te keren naar het wooninitiatief en langer thuis zorg te ontvangen. Aangezien de zorg in wooninitiatieven weer (merendeels) gecontinueerd kan worden zoals voor de crisis, zijn er voor budgethouders die tijdelijk het wooninitiatief hebben verlaten geen (tot weinig) redenen om thuis te blijven. Daarnaast zijn de bezoekersregelingen weer verruimd, waardoor budgethouders in wooninitiatieven weer bezoek mogen ontvangen.

Voor wooninitiatieven die in financiële nood zijn geraakt vanwege leegstand door overlijden tijdens de corona-periode wordt de EKC-regeling verruimd. Hiermee wordt zorgomzetting gecompenseerd bij overlijdensgevallen zodat de continuïteit van zorg gewaarborgd kan blijven voor de overige budgethouders in het wooninitiatief.

Ook bij dit beslispoint wordt afgeweken van zin, er kan namelijk geen onderscheid gemaakt worden tussen intramurale en extramurale zorg in het pgb, waar dat bij zin wel kan. In dit beslispoint worden echter wel pgb-gefinancierde wooninitiatieven gelijk getrokken aan intramurale (zin-)zorginstellingen. Ook wordt er, in tegenstelling tot zin, geen onderscheid gemaakt tussen gehandicaptenzorg en ouderenzorg. Echter wordt wel, net als bij zin, dagbesteding en intramurale zorg verlengd. Uitvoeringstechnisch en juridisch zijn aparte verlengingen bij het pgb lastiger te organiseren dan bij zin, waardoor dit op korte termijn (1 week tot verlenging) niet mogelijk is. De verlengingen bij de leveringsvorm pgb vergen een wijziging van de Regeling langdurige zorg. Ten behoeve van uniformiteit en uitvoerbaarheid wordt aanbevolen om geen onderscheid te maken tussen ouderen -en gehandicapten wooninitiatieven.

4 Draagvlak politiek

Er zijn geen Kamervragen ontvangen over de verlenging van de pgb-Wlz corona-maatregelen. Echter wanneer wordt afgeweken van zin, kunnen daar vragen over verwacht worden. Daarnaast zijn er schriftelijke en mondelinge Kamervragen gesteld over de problematiek rondom de leegstand in pgb-gefinancierde kleinschalige wooninitiatieven. Met de verlenging van de 'niet-geleverde zorg' maatregel voor wooninitiatieven worden nieuwe vragen ondervragen.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De beslispunten zijn met NZa, ZN en zorgkantoren afgestemd. Daarnaast zijn

deze verlengingen nog niet met BVKZ en Per Saldo besproken. BVKZ zal vragen stellen over waarom de verleningen bij zin afwijken van de pgb-Wlz verleningen. Per Saldo zal blij zijn dat de EKC-regeling tot einde van het jaar verlengd is en staat neutraler tegenover de verleningen van de 'niet-geleverde zorg' maatregel aangezien zij budgethouders vertegenwoordigen en niet zorgaanbieders.

LZ-TOEGANG
Kenmerk
1709822-207293-LZ

6 Financiële en personele gevolgen

De verlenging van de maatregel voor niet-geleverde zorg heeft gevolgen voor de omvang van de EKC-uitgaven waarvoor generale dekking is toegezegd vanuit Financiën. Een verlenging dient dan ook afgestemd te worden met Financiën voordat hierover wordt gecommuniceerd, te meer daar er wordt afgeweken van de gehanteerde termijnen bij zorg in natura. Ten aanzien van beslippunt 2 worden problemen voorzien in de afstemming met Financiën.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

Verlenging van deze maatregelen vereist een wijziging van de Rlz, daarbij zal moeten worden gekeken hoe er onderscheid kan worden gemaakt ten aanzien van de beoogde zorglevering (dagbesteding, vervoer en wooninitiatieven). Er moet voor het kunnen maken van onderscheid beargumenteerd kunnen worden dat het opstarten van die zorg langer duurt omdat de aanpassingen aan de versoepelingen per 1 juni respectievelijk 1 juli meer tijd vraagt. Voorzien wordt dat een inwerkingtreding per 1 juli niet meer mogelijk is, daarom zal worden ingezet op terugwerkende kracht voor deze nieuwe wijzigingsregeling. Bovendien moet wederom worden gezien of hier geen (nieuwe) staatssteunaspecten spelen, dit wordt komende tijd uitgezocht.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Deze nota is geschreven door Dlz en afgestemd met ppgb, PZo, WJZ en FEZ.

9 Gevolgen administratieve lasten

Omdat er enkel sprake is van (automatische) verlengingen is er geen sprake van extra administratieve lasten. Budgethouders zullen alleen langer hun 'niet-geleverde zorg' administratie bij moeten houden.

10. Toezeggingen

N.v.t.

11. Fraudetoets

Gezien de urgentie om de continuïteit van zorg te kunnen borgen is, ondanks het risico op fraude, gekozen om af te zien van de verplichting een toets op fraude uit te voeren op alle maatregelen die zijn ingevoerd in verband met corona. Dat geldt ook voor de verlenging van bovengenoemde maatregelen. In de ontwikkeling van de maatregelen hebben de verschillende externe en uitvoerende partijen meegedacht over de maatregelen om de continuïteit van zorg te kunnen borgen. In de ingerichte processen zijn verschillende stappen ingebouwd om fouten en fraude zo goed als mogelijk te voorkomen. Zo wordt er zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande processen en vinden inhoudelijke beoordelingen plaats waarbij verstrekkers aanvragen achteraf alsnog kunnen bijstellen. Daarnaast moet de budgethouder zelf een registratie bijhouden en zijn ze verplicht deze informatie aan te leveren bij de verstrekker, zodat dit ook gebruikt kan worden voor nader onderzoek in

verband met mogelijk misbruik. En, net zoals in het huidige PGB-proces, blijft de budgethouder verantwoordelijk voor het goedkeuren van de declaraties voor de eigen administratie en het aanleveren van de juistheid van de gegevens aan de verstrekker. Aan zorgkantoren wordt gevraagd om tijdens de reguliere en steekproefsgewijze huisbezoeken extra alert te zijn op fraude met de corona-maatregelen.

LZ-TOEGANG

Kenmerk
1709822-207293-LZ

(10)(2e)

(10)(2e)